Genel Ekonomi
Çözümlü Soru Bankası

SPK Lisanslama Sınavlarına Hazırlık

Doç.Dr.Hasan BAL

Ekim 2019

Genel Ekonomi

Copyright © Finansed®

Yayınevi Sertifika No: 35193

Tüm hakları Finansed Yayınevi'ne aittir. Yayınevinin izni alınmadan kısmen veya tamamen çoğaltılması veya farklı biçimlere çevrilmesi yasaktır.

ISBN: 978-605-68480-9-4

BASKI:

Özdoğan Matbaa Yayın ve Hed. Eşya San. Tic.Ltd.Şti.

Matbaacılar Sitesi 1514. Sk. No: 29 İvedik OSB

ANKARA

Önsöz

Spk lisanslama sınavları 2002 yılı eylül ayından bu yana gerçekleştirilmektedir. 2002 Kasım ayından itibaren çeşitli kurumlarda eğitim vermiş olan Finansed eğitim kadrosu sadece SPK Lisanslama eğitimleri vermekte ve bu konuda uzmanlaşmıştır. Her dönem sınavlarda çıkan soru tipleri baz alınarak kendini güncelleyerek başarıyı en yükseğe çıkarmak temel amacımız olup, yıllardır yüksek başarı göstermenin gururunu yaşıyoruz. Finansed, sınava katılanların yayın ihtiyacına cevap vermek adına, her dönem güncellenerek oluşturulan ve Finansed eğitimlerinde kullanılan ders notlarını yayınlayıp, daha geniş kitlenin kullanımına sunma kararı vermiştir.

Kitabımızda soru gelen ve gelme ihtimali olan tüm konulara değinilmektedir. Konu anlatımı yanında çözümlü sorular, alıştırma soruları, çözümlü test soruları ve cevaplı test soruları yer almaktadır.

Yayınlarımız aynı zamanda hem örgün eğitimlerimizde, hem de dünyanın herhangi bir noktasından internete bağlı bir bilgisayar ile katılabildiğiniz online eğitimlerimizde de kullanılacaktır.

FACEBOOK sayfasında,
- Gayrimenkul değerleme için "**SPK Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Hazırlık**" grubuna
https://www.facebook.com/groups/gayrimenkuldegerleme/
- Düzey 1 sınavları için "**SPK Düzey 1-2-3 Sınavlarına Hazırlık**" grubuna,
https://www.facebook.com/groups/299160453531523/
WEB sayfalarından üye olarak, sınava hazırlık ile ilgili paylaşımlarda bulunabilirsiniz.

Gruptaki sorularınıza hocalarımız zaman ayıracaklardır.

Yayınların kusursuz olması tek amacımız olup, her dönem güncelleme ile yeni baskılar yapılacaktır. Tüm kontrollere rağmen kitaplarda hata olabilmektedir. Kitaplardaki hatalar ve bunun yanında çeşitli öneri ve eleştirilere açık olduğumuzu belirtmek isteriz. Bize bilgi@finansed.com mail adresinden öneri ve eleştirilerinizi iletebilirsiniz.

Sınavlara hazırlanan tüm adaylara başarılar dileriz.

www.finansed.com
Ekim 2019
Ankara

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Bölüm 1 Temel Kavramlar Test 1 1

Bölüm 1 Temel Kavramlar Test 2 10

Bölüm 2 Para Politikası Test 24

Bölüm 3 Maliye Politikası Test 1 48

Bölüm 3 Maliye Politikası Test 2 58

Bölüm 4 Makroekonomik Göstergeler ve Yorumu Test 70

Bölüm 5 Dış Ticaret Test 88

BÖLÜM 1 TEMEL KAVRAMLAR
ÇÖZÜMLÜ TEST 1

1. Ekonomi biliminin sınıflandırılması çerçevesinde "sebep sonuç ilişkileri doğrultusunda süreklilik arz eden çözümler arayan" ekonomi sınıflandırma türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Normatif ekonomi
B) Pozitif ekonomi
C) Mikro ekonomi
D) Makro ekonomi
E) Genel denge analizi

2. Ekonomik olayların analizinde, ekonomik değişkenler arasında yapılan analiz sürecinde diğer faktörlerin etkilerinin ihmal edildiği analiz türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kısmi denge analizi
B) Statik analiz
C) Genel denge analizi
D) Dinamik analiz
E) Yatay analiz

3. Değişkenler arasındaki ilişkiyi etkileyen faktörlerin zamanla farklılaşabileceğini savunan analiz türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kısmi denge analizi
B) Statik analiz
C) Genel denge analizi
D) Dinamik analiz
E) Yatay analiz

4. Firmaların ve bireylerin davranışlarını inceleyen bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Normatif ekonomi
B) Pozitif ekonomi
C) Mikro ekonomi
D) Makro ekonomi
E) Genel denge analizi

Finansed www.finansed.com

5. Toplumun genelinin ve dünyadaki tüm toplumların birbiriyle olan ekonomik ilişkilerinin incelendiği ekonomi bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Normatif ekonomi
B) Pozitif ekonomi
C) Mikro ekonomi
D) Makro ekonomi
E) Genel denge analizi

6. Ekonominin temel sorunlarının siyasal gücü ve yönetimi elinde bulunduran kişiler tarafından çözülmeye çalışıldığı ekonomik sistem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Merkezi sistem ekonomisi
B) Liberal ekonomi
C) Karma sistem ekonomi
D) Trampa ekonomisi
E) Ahbap çavuş ekonomisi

7. Devletin doğrudan piyasaya müdahale etmediği ve "bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler" felsefesinin geçerli olduğu ekonomik sistem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Merkezi sistem ekonomisi
B) Liberal ekonomi
C) Karma sistem ekonomi
D) Trampa ekonomisi
E) Ahbap çavuş ekonomisi

8. Aşağıdakilerden hangisi/hangileri liberal (serbest piyasa) ekonomisinin özellikleri arasında yer alır?

I. Üretim araçları ve mülkiyet hakkı kamunun elindedir.
II. Üretici ve tüketiciler, homo-economicus birey olarak rasyonel davranış sergilerler.
III. "Bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler" sistemin temel görüşüdür.

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

9. İhtiyaçların temel özellikleri ile ilgili aşağıda yer alan ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) İhtiyacı karşılayan mal ve hizmetler birbirinin yerine geçebilir.
B) İhtiyaçlar sınırsızdır.
C) Her ihtiyacın şiddeti farklı olup, ihtiyaçlar giderildikçe şiddeti artar.
D) İhtiyaçlar yaşam boyu süreklilik arz eder.
E) İhtiyaçlar ekonomik ihtiyaç ve ekonomik olmayan ihtiyaçlar şeklinde sınıflandırılabilir.

www.finansed.com Finansed

10. İhtiyaçların mal ve hizmet ile giderilmesinin sağladığı tatmin düzeyine ne ad verilir?

A) Değer
B) Fiyat
C) Fayda
D) Util
E) Tüketim

11. Aşağıdakilerden hangisi tüketilen her bir malın sağladığı faydanın hesaplanabildiğini öne sürmektedir?

A) Kardinal fayda
B) Ordinal fayda
C) Marjinal fayda
D) Toplam fayda
E) Ortalama fayda

12. Tüketilen son birim malın, toplam faydaya katkısına ne ad verilir?

A) Kardinal fayda
B) Ordinal fayda
C) Marjinal fayda
D) Toplam fayda
E) Ortalama fayda

13. Kayıtsızlık eğrilerinin özellikleri ile ilgili aşağıda yer alan ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Orijine göre dış bükeydirler
B) Eğriler birbirini kesmezler
C) Orijine yaklaştıkça daha düşük faydayı ifade ederler.
D) Negatif eğimlidirler.
E) Kayıtsızlık eğrilerinin üzerindeki her noktada eşit fayda düzeyini verir.

www.finansed.com
Finansed

14. Ahmet beyin X ve Y malı tüketimi için ayırdığı bütçe 100 TL olup, Ahmet Bey'in bu mal bileşimlerine yönelik bütçe eğrisi aşağıda yer almaktadır.

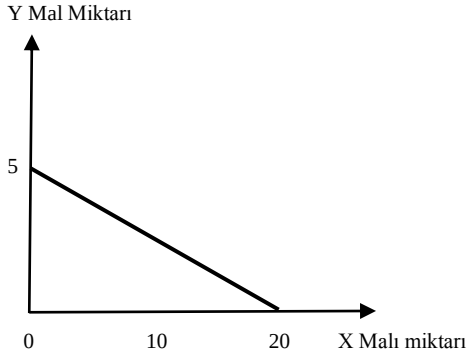

Bu bilgilere göre Y malının fiyatı kaç TL'dir?

A) 5
B) 10
C) 15
D) 20
E) 25

15. İnsanların tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar bol olan ve çaba harcamadan ulaşılabilen mallara ne ad verilir?

A) Tüketim malı
B) Ekonomik mal
C) Serbest mal
D) Dayanıksız mal
E) İkame mal

16. İnsanların tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar bol olmayan ve elde edilmesi için bir çaba gerektiren veya karşılığında bir bedel ödenmesi gereken mallara ne ad verilir?

A) Serbest mal
B) İkame mal
C) Tamamlayıcı mal
D) Ekonomik mal
E) Giffen mal

17. Belirli bir ihtiyacı karşılarken birlikte tüketilen mallara ne ad verilir?

A) Taşınır mallar
B) Tamamlayıcı mallar
C) İkame mallar
D) Serbest mallar
E) Dayanıksız mallar

18. Bir ihtiyacı karşılarken birbirinin yerine kullanılabilen mallara ne ad verilir?

A) Taşınır mallar
B) Tamamlayıcı mallar
C) İkame mallar
D) Serbest mallar
E) Dayanıksız mallar

19. Aşağıdakilerden hangisi üretim sırasında oluşturulan fayda türleri arasında <u>yer almaz</u>?

A) Miktar faydası
B) Şekil faydası
C) Mekan faydası
D) Zaman faydası
E) Mülkiyet faydası

20. Kış mevsimini daha düşük sıcaklık değerlerinde geçiren yerlerde yaşayan bireyler için kabanın başka bir yerleşim yerinden getirilmesi o malın hangi faydasının arttırılmasına örnektir?

A) Miktar faydası
B) Şekil faydası
C) Mekan faydası
D) Zaman faydası
E) Mülkiyet faydası

www.finansed.com Finansed

21. Portakalın yaz mevsiminde de kullanımı için uygun şartlarda muhafaza edilmesi onun hangi faydasını değiştirmektedir?

A) Miktar faydası
B) Şekil faydası
C) Mekan faydası
D) Zaman faydası
E) Mülkiyet faydası

22. Aşağıdakilerden hangisi üretim faktörleri arasında yer almaz?

A) Doğal kaynak
B) Emek
C) Faiz
D) Sermaye
E) Girişimci

23. Mal ve hizmet üretiminde kullanılan makine, teçhizat, ekipman, bina, tesis gibi unsurlarına ne ad verilir?

A) Emek
B) Dönen varlık
C) Sermaye
D) Doğal kaynak
E) Girişim

24. Toprak, su, hava, orman, madenler, enerji kaynakları üretim faktörlerinden hangisine örnek teşkil etmektedir?

A) Emek
B) Dönen varlık
C) Sermaye
D) Doğal kaynak
E) Girişim

25. Geliri "kar" olan üretim faktörü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğal kaynak
B) Emek
C) Faiz
D) Sermaye
E) Girişimci

Finansed www.finansed.com

GENEL EKONOMİ
TEST 1 AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLERİ

Çözüm 1: Cevap B

Normatif ekonomi; ekonomik problemin çözümüne yönelik fikirler sunarken ne olması gerektiğini tartışır. Örneğin; "işsizlik oranı ne olmalı?", "yıllık büyüme hızı ne olmalı?" gibi sorular normatif ekonominin alanına girer.

Pozitif ekonomi ise normatif ekonominin aksine ne olması gerektiği ile değil, sebep-sonuç ilişkileri doğrultusunda süreklilik arz eden çözümler arar. Kavramlar arasındaki ilişkiyi belirleyerek teori ve kanunlar çerçevesinde değerlendirmeye çalışır. Örneğin; "reel faiz oranlarının yükselmesi tüketimi nasıl etkiler?" gibi soruların cevabını pozitif ekonomi vermektedir.

Çözüm 2: Cevap C

Kısmi denge analizi ekonomik değişkenler arasında yapılan analiz sürecinde diğer faktörlerin etkilerinin ihmal edildiği bir durumu içermektedir. Genel denge analizi ise ekonomideki diğer unsurların da aynı anda incelemeye ilave edilmesi ile gerçekleşmektedir.

Çözüm 3: Cevap D

Statik analiz değişkenlerin birbiri ile olan ilişkilerinin değişimlerini göz ardı ederek zaman boyutunu ihmal etmektedir.

Değişkenler arasındaki ilişkiyi etkileyen faktörlerin zamanla farklılaşabileceğini savunan ***dinamik analiz*** ise *zaman boyutunu öne çıkarmaktadır*.

Çözüm 4: Cevap C

Mikro ekonomi bireylerin ve firmaların davranışlarını incelemektedir.

Tüketiciler açısından tüketim miktarı, fayda ve bütçe, üretici açısından üretim miktarı, kar ve maliyetler mikro ekonominin konularıdır.

Fiyat mekanizması, piyasa çeşitleri ve piyasalarda firma dengelerinin nasıl sağlandığı ile ilgilenmektedir.

Çözüm 5: Cevap D

Makro ekonomi toplumun genelinin ve dünyadaki tüm toplumların birbiriyle olan ekonomik ilişkilerinin incelendiği daldır.

Gelir, istihdam, fiyat düzeyi, yatırım, tasarruf, ekonomik büyüme ve ödemeler bilançosu gibi kavramlar makro ekonominin inceleme alanına girer.

Çözüm 6: Cevap A

Merkezi Sistem Ekonomisi: Siyasal gücü ve yönetimi elinde bulunduran kişiler ya da organizasyonlar tarafından ekonominin temel sorunlarının giderilmeye çalışıldığı bir ekonomik sistemdir. Üretim araçları ve mülkiyet hakkı kamunun elindedir. Fiyat mekanizması piyasa koşullarına göre belirlenmediği için işlemez. Ekonomiye dair tüm sorunlar kamunun denetiminde ve yönetiminde çözülür.

Finansed www.finansed.com

Çözüm 7: Cevap B

Liberal (Serbest Piyasa) Ekonomisi: Bu ekonomik sistemde üretici ve tüketiciler Homo-economicus birey olarak rasyonel ekonomik davranış sergilerler. Yani kendi çıkarlarını gözetirler. Üretici için kar maksimizasyonu, tüketici için fayda maksimizasyonu esastır. Özel mülkiyet hakkı mevcuttur. Devletin rolü ise piyasaya direkt müdahale yerine serbestlik, güven ve uygun koşulları sağlamasıdır. Klasik iktisadın temel prensibi olan Laissez faire, laissez passer yani bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler bu sistemin temel görüşüdür. Fiyat mekanizması ise sağlıklı işleyen bir piyasa düzeninde işlevsel konumdadır.

Çözüm 8: Cevap D

Liberal (Serbest Piyasa) Ekonomisi: Bu ekonomik sistemde üretici ve tüketiciler Homo-economicus birey olarak rasyonel ekonomik davranış sergilerler. Yani kendi çıkarlarını gözetirler. Üretici için kar maksimizasyonu, tüketici için fayda maksimizasyonu esastır. Özel mülkiyet hakkı mevcuttur. Devletin rolü ise piyasaya direkt müdahale yerine serbestlik, güven ve uygun koşulları sağlamasıdır. Klasik iktisadın temel prensibi olan Laissez faire, laissez passer yani bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler bu sistemin temel görüşüdür. Fiyat mekanizması ise sağlıklı işleyen bir piyasa düzeninde işlevsel konumdadır.

Çözüm 9: Cevap C

Her ihtiyacın ekonomi biliminin inceleme alanına girdiği söylenemez. Ekonomik ihtiyaçlar ve ekonomik olmayan ihtiyaçlar bulunmaktadır. Buna göre ihtiyaçların giderilmesinde mal ve hizmetlerin kullanıldığı ihtiyaçlar ekonominin ilgi alanına girer. Örneğin beslenme ekonomik bir ihtiyaçtır. Fakat insanın daha uzun boylu olmak isteği ekonomik bir ihtiyaç değildir.

İhtiyaçlar konusu itibari ile çeşitli özelliklere sahiptir. Bunlar;

• İhtiyaçlar sınırsızdır. Karşılanması sınırlı olsa bile sonsuzluk içermesi ihtiyaçların en önemli özelliğidir.

• İhtiyaçlar, bireylerin istek derecelerine bağlıdır. Her ihtiyacın şiddeti farklıdır. İhtiyaçlar giderildikçe şiddeti azalır.

• İhtiyaçlar yaşam boyunca süreklilik arz eder.

• İhtiyaçların karşılanmasında kullanılan mal ve hizmetler değişkenlik gösterebilir ya da birbirinin yerine geçebilir.

Çözüm 10: Cevap C

Fayda, ihtiyaçların mal ve hizmetler aracılığı ile giderilmesinin sağladığı tatmin düzeyi olarak tanımlanmaktadır.

Çözüm 11: Cevap A

Kardinal fayda; tüketilen her bir malın sağladığı faydanın hesaplanabildiğini ileri sürer. Buna göre tüketilen her bir malın bireye sağladığı fayda "util" adı verilen bir ölçü birimi ile gösterilir.

www.finansed.com Finansed

Çözüm 12: Cevap C

Marjinal fayda, tüketilen her birim malın toplam faydaya katkısıdır.

Çözüm 13: Cevap C

Kayıtsızlık eğrilerinin özellikleri;

• Negatif(azalan) eğimlidirler. Bunun nedeni bir birim daha fazla A malı tüketilmek istendiğinde tüketilen B miktarından vazgeçilmesidir. Bu iki mal arasındaki değişimin ölçüsü **marjinal ikame oranı** olarak adlandırılmaktadır. Marjinal ikame oranı kayıtsızlık eğrisinin eğimine eşittir.

• Kayıtsızlık eğrilerinin üzerindeki her noktada eşit fayda düzeyini verir.

• Kayıtsızlık eğrileri birbirlerini kesmez.

• Kayıtsızlık eğrileri orijine göre dışbükey (konveks)'dir. Bunun nedeni azalan marjinal ikame oranıdır.

• Orijinden daha uzakta olan kayıtsızlık eğrisi daha yüksek bir fayda düzeyini ifade eder.

Çözüm 14: Cevap D

X malından hiç tüketim yapılmaz ise, tüketimin tamamı Y malı alımında kullanılır. Şekle göre, X malı tüketimi 0 olduğu noktada, Y malı tüketimi 5 adettir.

Bu durumda;

Y malı fiyatı = 100 / 5 = 20 TL/adet

Çözüm 15: Cevap C

Serbest mal: İnsanların tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar bol olan, bir çaba harcanmaksızın elde edilebilen Serbest malların maliyeti sıfırdır. Serbest mallar ekonomi bilimi açısından analiz kapsamında yer almazlar. Serbest mallara örnek olarak hava, güneş verilebilir.

Çözüm 16: Cevap D

Ekonomik mal: İnsanların tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar bol olmayan ve elde edilmesi için bir çaba gerektiren veya karşılığında bir bedel ödenmesi gereken mallardır.

Çözüm 17: Cevap B

Belirli bir ihtiyacı karşılarken beraber tüketilen mallar birbirinin tamamlayıcısıdır. Çay ve şeker tamamlayıcı maldır.

Çözüm 18: Cevap C

İkame mallar, ihtiyaç karşılanırken birbirinin yerine geçen mallardır. Beyaz et ve kırmızı et ikame mallardır. Tüketicinin ikisinin arasında tercih yapması beklenir.

www.finansed.com Finansed

Çözüm 19: Cevap A

Üretim sırasında oluşturulan faydalar 4 başlık altında toplanmaktadır:

i. Şekil faydası
ii. Mekan faydası
iii. Zaman faydası
iv. Mülkiyet faydası

Çözüm 20: Cevap C

Malın **mekân faydası**nı arttırmak o malın daha çok ihtiyaç hissedilen yerlerde kullanılmasıdır. Örneğin kış mevsimini daha düşük sıcaklık değerlerinde geçiren yerlerde yaşayan bireyler için kabanın başka bir yerleşim yerinden getirilmesi o malın mekân faydasının arttırılması demektir.

Çözüm 21: Cevap D

Malın **zaman faydası** üretilen malın daha çok ihtiyaç duyulduğu zamanlar için kullanılmasıdır. Örneğin portakal bir kış mevsimi meyvesidir. Portakalın yaz mevsiminde de kullanımı için uygun şartlarda muhafaza edilmesi onun zaman faydasını değiştirmektedir.

Çözüm 22: Cevap C

Üretim faktörleri;

• Emek
• Sermaye
• Doğal Kaynaklar
• Girişimci

Çözüm 23: Cevap C

Sermaye, mal ve hizmet üretiminde kullanılan makine, teçhizat, ekipman, bina, tesis gibi unsurlardan oluşmaktadır. Sermayenin geliri **faiz**dir. Sermaye bireyler tarafından üretilen bir üretim girdisidir. Doğada hazır bulunmamaktadır. Günümüzde ülkeler arasındaki gelişmişliğin önemli göstergesi sermayeye sahip olma durumudur. Yüksek sermaye gücüne sahip ABD, Japonya, İngiltere gibi ülkeler gelişmiş ülke sayılmaktadır.

Çözüm 24: Cevap D

Doğal kaynaklar, dünyanın varoluşundan günümüze kadar üretimin en önemli girdisi olmuştur. Özellikle tarımsal üretimin vazgeçilmezidir. Doğal kaynakların geliri **ranttır.** Doğal kaynakların miktarını arttırmak çok zordur. Toprak, su, hava, orman, madenler, enerji kaynakları doğal kaynaklara örnek verilebilir. Bölgesel ekonomik farklılıkların ortaya çıkmasının en önemli nedeni doğal kaynakların eşit bir şekilde dağılmamış olmasıdır. Bu durum bölgelerin gelişmişlik seviyelerinde farklılıkların da nedeni olmaktadır. Doğal kaynaklar açısından zengin olan ülke ve bölgeler daha avantajlı konumdadır.

Çözüm 25: Cevap E

Girişimcilik, üretim sürecinin başlaması için itici güçtür. Girişimcinin uygun şartları sağlayıp üretim yapması gerekmektedir. Bunun için diğer üretim faktörlerini birleştirir. Geliri **kar**dır ve kar için risk alır.

Faktör Türü		Faktör Geliri
Doğal kaynak	→	Rant
Emek	→	Ücret
Sermaye	→	Faiz
Girişim	→	Kâr

www.finansed.com